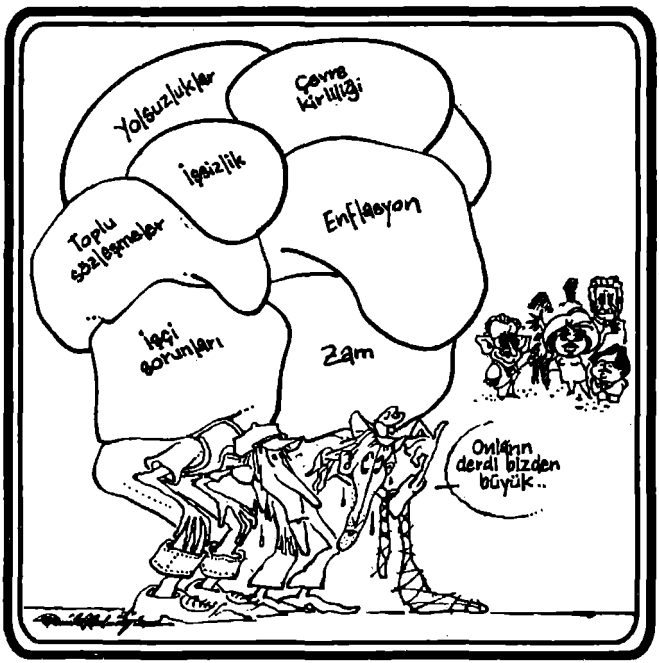
Oltanın ucundaki zehirli yem: "İşsizlik sigortası"!

Herkese iş, tüm çalışanlara işgüvencesi!
Tüm çalışanlar için genel sigorta!

EKSEN YAYINCILIK

Kızıl Bayrak

Özel Sayı	215
Baskı tarihi	Haziran 2000
Sah. ve Sor. Yazı İşl. Müd.	İbrahim GÜMÜŞ
Baskı	Kayhan Matbaacılık
Fiyatı	25 000 TL.

Oltanın ucundaki zehirli yem: "İşsizlik sigortası"!

EKSEN

YAYINCILIK

EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.
Laleli Caddesi, No:52/5
Aksaray/İstanbul
Tel: (212) 638 28 83

Oltanın ucundaki zehirli yem: "İşsizlik sigortası"!

İşsizlik sigortası, tüm çalışanlara genel sigorta kapsamı çerçevesinde işçi sınıfının temel sosyal haklarından ve yakıcı mücadele taleplerinden birisidir. Ama 1 Haziran 2000 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek olan işsizlik sigortası uygulaması, işçi sınıfının bu uğurda yürüttüğü mücadelenin bir kazanımı olarak gündeme gelmemiştir. Tersine, işçi sınıfı örgütlerinin başını tutan sendika ağalarının desteğiyle, sermayenin işçi sınıfının kazanılmış sosyal haklarına yönelik saldırısını yükselttiği bir dönemde, sermaye devleti eliyle yukarıdan gündeme getirilmiştir. İMF ve TÜSİAD'ın dayattığı ekonomik-sosyal yıkım programı tüm şiddetiyle uygulanmaya devam etmektedir. Emeklilik hakkının

büyük ölçüde tasfiye edilmesi anlamına gelen mezarda emeklilik yasasının meclisten geçirilmesi daha bir yıl bile olmamıştır. Sağlık alanında ise özelleştirme ve tasfiye saldırıları tüm hızıyla sürmektedir. Böyle bir dönemde sermaye devleti eliyle işsizlik sigortasının uygulamaya sokulması ilk bakışta şaşırtıcı görünmektedir.

Sermayenin sözcüleri ve işçi sınıfı içindeki ajanları sendika ağaları da, işsizlik sigortası uygulaması üzerinden işçi sınıfı saflarında kafa karışıklığı yaratmak için var gücüyle çalışmaktadırlar. Gelmiş geçmiş en kararlı işçi düşmanı olan mevcut hükümet, gündemdeki işsizlik sigortası uygulamasını "işçi sınıfının son 30 yıldaki en temel talebi ve en büyük hak kazanımı" olarak sunarak, kendisine işçi dostu payesi biçmektedir. Sendika ağaları, aynı koroya "işçi sınıfının çıkarlarının kararlı savunucuları" olarak katılarak, bu uygulamaya geçilmesindeki rollerinden ötürü kendilerine pay çıkartmaktadırlar. İşveren örgütleri ise şiddetli muhalefet görüntüsü altında da olsa aynı telden çalarak, "işsizlik sigortası Türkiye koşullarında işçiler için büyük lüks, işverenlere ise indirilmiş büyük bir darbedir" diye görüş belirtmektedirler. Liberal reformist kesimler ise, "çalışma yaşamında AB mevzuatları yolunda adımlar güdük de olsa, yavaş da olsa atılıyor, önemli olan gelişmenin yönüdür" düşüncesiyle, geleceğe dönük iyimser beklentilerini ve "AB yolunda toplumsal uzlaşma" adına sınıf mücadelesinden geri durma tutumlarını bu yasa vesilesiyle de sürdürmektedirler.

Gündemdeki işsizlik sigortasının kapsamına ve

içeriğine bakıldığında ise, işçi sınıfı için sorunun, kopartılan bu kadar yaygaraya karşın dağın fare doğurmasından ibaret olmadığı görülecektir. Gündemdeki işsizlik sigortası aynı zamanda oltanın ucundaki zehirli bir yemdir.

İşsizler "işsizlik sigortası" kapsamı dışında!

Sahtekarlık daha yasanın adıyla başlamaktadır. Yasanın adı işsizlik sigortasıdır. Yani sözde işsizlere dönük sosyal bir güvence getirmektedir. Ama Türkiye'deki (tarımdaki gizli işsizlerle birlikte) 10 milyon işsizin bugünü ve geleceği bu yasayı hazırlayanları hiç mi hiç ilgilendirmemektedir. 10 milyon işsiz yasanın bütünüyle kapsamı dışındadır. 10 milyon işsiz bir kez daha kendi kaderleri, sefaletleri ve geleceksizlikleri ile başbaşa bırakılmışlardır. Sermaye ve devleti böylece işsizlik sorununun kişisel değil toplumsal bir sorun olduğu ve bizzat kendi egemenliklerinden kaynaklandığı gerçeğinin ve bunun kendilerine yüklemesi gereken sorumluluğun üzerinden atlayarak işe başlamaktadır.

İşte işçi sınıfının mevcut yasada herşeyden önce karşı çıkması gereken temel nokta budur. İş bulamamak işsizin kabahati değildir. İşçi sınıfı "herkese iş" talebini kararlılıkla yükseltmek zorundadır. Yanısıra genel (işsizlik, kaza, yaşlılık, sağlık) sigortanın işçi sınıfının işçi ve işsiz tüm kesimlerini kapsaması talebi uğruna mücadele yükseltilmelidir.

Sigortasız çalıştırılan işçiler de kapsam dışında!

Bugün Türkiye'de 5 milyon kadar işçi sigortasız çalıştırılıyor. Hiçbir işçi kendi isteğiyle sigortasız çalışmaz. İşçiyi sigortalı çalıştırmak sözde işverenler için yasal bir zorunluluktur. Ama devletin bu konuda hiçbir denetim yapmadığını biliyoruz. Hatta bu denetimi yapmakla yükümlü olan kurumda (çalışma bakanlığında) bile taşeron ve sigortasız işçi çalıştırıldığını biliyoruz. Devlet bir yandan göz boyamak için sözde sigortalı işçi çalıştırma zorunluluğunu pekiştiren yeni yasal düzenlemeler yapıyor. Diğer yandan işsizlik sigortası ödeneğinden yararlanmak için, sigortalı çalışma ve şu kadar yıl, şu kadar gün kesintisiz prim ödeme zorunluluğu getiriyor. Yani devlet sigortasız işçi çalıştırmayı bir yandan yasa dışı ilan ediyor, diğer yandan meşru sayıyor ve dahası işçiyi işsizlik sigortasının yasal kapsamı dışında bırakmanın gerekçesi haline getiriyor.

Sonuçta 10 milyon işsiz gibi, sigortasız çalışan 5 milyon işçi de işsizlik sigortasının peşinen kapsamı dışında bırakılıyor.

Tarım işçileri ve birçok çalışan kesim de kapsam dışında!

Tarım işçileri iş yasasındaki diğer birçok maddede olduğu gibi bu konuda da keyfi olarak ayrımcı bir

muameleye tabi tutularak, işsizlik sigortasının kapsamı dışında bırakılmaktadır. Yanısıra KİT'lerde sözleşmeli statüsünde çalışanlar, memurlar, meslek lisesi öğrencisi olup da staj yapanlar vb. gibi birçok kesim de kapsam dışında bırakılmaktadır. Dahası, yasada işçinin aleyhine birçok bürokratik işlem, teknik ayrıntı ve koşullar ile, kapsam fiilen daha da sınırlandırılmaktadır.

Sigorta primleri işverenler tarafından düzenli yatırılmayan işçiler de kapsam dışında!

Ama kapsam dışılık yukarda saydıklarımızla da sınırlı değil. Türkiye'de sadece küçük işyerlerinin değil, kapitalistlerin en palazlanmış kesimlerinin de sigorta primlerini ya hiç yatırmadıkları ya da düzenli yatırmadıkları biliniyor. SSK'ya prim borcu olanlar arasında devletin kendi kurumlarının bulunduğunu da hatırlayalım. Bunlar üstelik işçilerin ücretlerinden sigorta primlerini kesip bunu da yağmalıyorlar. İşçi sigorta priminin düzenli ödendiğini sanıyor, ama işin hiç de öyle olmadığını daha sonra öğreniyor.

Devlet bugüne kadar bu kesimlerin yakasına yapışmadığı gibi, prim borçlarını affederek bu yağmayı bizzat teşvik ediyor. Dolayısıyla bütünüyle işverenlerin prim hırsızlığı nedeniyle sigorta primleri yatırılmayan ya da düzensiz yatırılan kesimler de işsizlik ödeneğinden yararlanamayacaklar. Devlet burada da cezayı işçiye kesiyor, işvereni ise ödüllendiriyor.

Kaşının altında gözü olan işçiler de kapsam dışında!

Ek olarak, sigorta ödeneğinden yararlanabilmek için, işten kendi kusuruya atılmamış olmak şartı getiriliyor. İşveren zaten işçi düşmanı iş yasalarının kendisine tanıdığı hakları tepe tepe kullanarak işçiyi tazminatsız işten atabilmek için hiçbir fırsatı kaçırmıyor. İşçi sadece hakları için mücadele etmişse, dayatılan sömürü koşullarına karşı başını kaldırmışsa değil, yanısıra havadan sudan sebeplerle de "suçlu" ve "kusurlu" ilan ediliyor. İşveren bu sayede işten çıkartmanın getirdiği her türlü yükümlülükten kendini kurtarıyor. Devlet bu konuda herhangi bir denetim yapmıyor.

Şimdi işverenle devletin bu konudaki işbirliği daha da pekişecek ve "işçi kendi kusuru ile işten çıkartıldı" bahanesiyle işsizlik ödeneğinin kapsamı daha da sınırlandırılmış olacak. İşverenin işçiyi kendi kusuru nedeniyle işten çıkarttığını ispatlama zorunluluğu yok. Yani her türlü keyfi uygulamanın önü yasal olarak da sonuna kadar açık. Ama tersinden, işçi kendi kusuru nedeniyle işten çıkartılmadığını mahkemede dava açarak ve davayı kazanarak ispatlamak zorunda. İşçinin çoğu kez kendi parasıyla mahkeme kapılarında sürünmesi demek olan bu girişimde bulunmayacağını ise devlet çok iyi biliyor. Kendi kusuru dışında işten çıkartılmış olmak şartıyla, işsizlik sigortasının kapsamı daha da daraltılıyor. Hem de bu cezalandırma yöntemiyle işçinin "kusursuz" çalışması, işverenin her türlü dayatmasına boyun eğmesi

güvence altına alınmak isteniyor.

Öyleyse işsizlik sigortası neye ve kime güvence?

Bu yasanın işten atılacak tüm işçileri kapsamadığını, bu yönüyle de bir sahtekarlık örneği olduğunu gördük. Yasaya göre, işsizlik ödeneğinden yararlanabilmek birçok kayıt ve koşula bağlanıyor. Şu kadar süre sigortalı çalışmak, şu kadar gün kesintisiz prim ödemek, kendi kusuru dışında işten atılmış olmak vb. şart koşuluyor.

Hiç iş bulamayanlar olsun, üç ay çalışıp da işsiz kalmış olsun, ya da üç yıl çalışıp da işsiz kalmış olsun, sigortasız çalışıyor olsun, tarım işçisi ya da memur olsun, sonuçta işsiz kalan işçi ve emekçinin karşı karşıya olduğu sorunlar ortak değil midir? Bundan ötürü, sermaye sınıfı ve devleti hepsine karşı aynı düzeyde sorumlu değil midir? Peki bu ayrımcılık neden? Dahası hiç iş bulamayanlar ile sigortasız çalışıp da işten atılanların karşı karşıya olduğu sorunlar daha beter değil midir? Eğer ille de bir ayrımcılık yapılacaksa, işsizlik sigortası kapsamına öncelikle bu kesimlerin alınması gerekmez mi?

Ama uygulama böyle değil. Çünkü devlet konuya işçi sınıfının sorunlarına çözüm getirmek üzerinden değil, tam bir tüccar mantığıyla, kâr-zarar hesabı yaparak yaklaşıyor. Amaç, bir yandan ödeneğin kapsamını mümkün olduğunca sınırlamak, diğer yandan işçilerden yapılacak kesintinin kapsamını ise mümkün olduğunca

genişletmektir. Böylece tepe tepe yağmalanacak yeni bir fon yaratmaktır. Aynı zorunlu tasarruf kesintilerinin, nemaların, SSK'nın birikimlerinin, emekçi halktan kesilen vergilerle oluşturulan bütçe gelirlerinin yağmalanması örneklerinde olduğu gibi.

Amaç, ödeneğin kapsamını mümkün olduğunca daraltarak, işsizlik sigortası vesilesiyle sermayenin sırtına tek kuruş ek yük bindirmemektir. Brüt ücretin %3 oranında payın işverenler tarafından ödeneceği söylenmektedir, ama bu miktarın gider gösterilerek vergiden düşüleceği de eklenmektedir. Yani gerçekte işverenlerin cebinden tek kuruş çıkmayacaktır. Devletin ödeyeceği %2'lik payın faturası ise bir kez daha bütçe üzerinden işçi ve emekçilerin sırtına yüklenecektir. Sigorta primlerinin kesintisi Haziran 2000'de başlayacak, ama sigorta ödentisinin başlayacağı tarih Mart 2002 olacaktır. Böylece sermayenin sırtına tek kuruş yük bindirmeden işçilerden yapılacak kesintilerle fonda gerekli paranın birikmesi sağlanmış olacaktır. Devlet yasayı hazırlarken, tam bir tüccar mantığıyla, tüm bunların kuruş kuruş hesabını yapmıştır.

Amaç, işsiz olan ve işsiz kalan işçi ve emekçiye insanca yaşam koşulları sağlamak değil, sermayeye tepe tepe yağmalayacağı bir fon daha oluşturarak yeni bir soygun kapısı açmaktır. Mevcut yasa işsizlere ve sigortasız çalışanlara, yani sosyal desteğe en fazla ihtiyacı olan kesimlere değil, halihazırda sigortalı çalışıp da yarın işten atılacak kesimlere yönelik uygulanacaktır.

Ve buradaki asıl amacı da, tensikatlara karşı

mücadelenin önünü kesmek, öfkeyi işsizlik sigortası aldatmacasıyla yatıştırmaktır. Böylece sermayenin tensikat silahını daha yaygın ve etkin kullanmasının zemini hazırlanmaktadır. İşsizlik sigortası uygulaması ise bu saldırının zeminine sürülmek istenen bir cila vazifesi görecektir. İş güvencesi talebiyle yükseltilecek olan mücadelenin, özelleştirme, sendikasızlaştırma, esnek üretim, taşeronlaştırma vb. her vesileyle gündeme getirilecek tensikatlara karşı direnişin ayağı böylelikle kaydırılmak istenmektedir. Sözde işsizlik sigortası uygulamasının önemli bir amacı budur. Amaç işsizlik sigortası demagojisiyle iş güvencesi talebini unutturmak ve yaygınlaşacak tensikat saldırısına zemin hazırlamaktır.

Dağ fare doğuruyor: Sigorta değil geçici sadaka!

Peki kapsamdaki tüm bu sınırlamalardan sonra ödenekten yaranabilecek işçi kesimlerini ne bekliyor? Bu kesimlerin işsiz kaldıktan sonraki yaşamları ve gelecekleri güvence altına mı alınıyor?

Sigorta ödeneği olarak işçiye verilecek azami miktarın asgari ücretin netini geçemeyeceği hükme bağlanıyor. Prim kesilirken işçinin aldığı tavan brüt ücret esas alınıyor, ödeme yapılırken ise net asgari ücret sınırı getiriliyor. Asgari geçim için gerekli ücretin 500 milyon lirayı bulduğu bugünkü koşullarda işsizlik sigortası ödeneği aylık azami 80 milyon lira olacak.

Bu da en çok on ay ödeme ile sınırlı. Yasaya göre, işten atılmadan önceki son üç yılda işsizlik fonuna en az 600 gün prim ödeyenlere 180 gün (6 ay), 900 gün prim ödeyenlere 240 gün (8 ay), 1080 gün prim ödeyenlere ise 300 gün (10 ay) işsizlik ödeneği verilecek. İşsizlik ödeneğinden yararlanmak için ise ayrıca, işten atılmadan önceki 120 gün eksiksiz prim ödeme şartı getiriliyor. Yani son 120 gün içinde tek bir gün dahi priminiz yatırılmadıysa, isterseniz 3 sene içinde 1079 gün işsizlik sigortası priminiz kesilmiş olsun, kapsam dışına düşüyorsunuz.

İşsizlik süresi on ayı geçerse, devlet daha sonra hiçbir ödeme yapmayacak. İşsizlik sigortası kapsamındaki işçi de diğer milyonlarca işçi gibi kendi kaderiyle başbaşa bırakılacak.

Fonda birikmiş paralar yağmalanacak!

Sermaye devleti bu konuda o kadar pervasızdır ki, yağmayı artık göstere göstere yapmaktadır. Zorunlu tasarruf diye işçi ücretlerinden yapılan kesintiler düşük nemalandırılma yoluyla büyük bir soygun kapısı haline getirildiği gibi, biriken paranın geri ödenmesi konusunda da hiçbir adım atılmamaktadır. Baklava çaldılar diye çocuklara onlarca yıl ceza kesen devletin adi bir hırsızdan farkı yoktur. İşsizlik sigortası kesintilerinden oluşacak fonun başına da aynı şeyin geleceğinden hiç kimsenin kuşkusu olmamalıdır. Mevcut yasa fonun işçiler

tarafından denetlenmesine hiçbir şekilde imkan tanımamaktadır.

Kıdem tazminatı hakkımız hedef tahtasında!

Sermayenin işsizlik sigortası uygulamasıyla bir diğer amacı, kıdem tazminatı hakkını gaspetmektir. Yıllardır bu saldırının hazırlığı içinde olan işveren örgütleri ise işsizlik sigortası uygulamasını fırsat bilip kıdem tazminatı hakkının kaldırılmasını şimdi öne çıkarmaya başlamışlardır. Başbakan Ecevit de, geçmişte işsizlik sigortasının uygulanmamasını kıdem tazminatının varlığı üzerinden izah etmiş, işsizlik sigortasının uygulanmasıyla birlikte kıdem tazminatı konusunun yeniden gözden geçirileceğini belirtmiştir.

İşçiler saldırının bu yönüne de hazırlıklı olmalıdırlar. Kıdem tazminatı işçilerin geleceğini güvence altına almasa da, kazanılmış ve vazgeçilemez bir haktır. Yanısıra işverenleri tensikatlar konusunda az da olsa sınırlayan bir rol oynamaktadır. Kaldırılması durumunda işçi kıyımı katlanarak artacaktır. İşçi kıyımı sadece işten çıkarmanın değil, yanısıra kazanılmış hakların da tasfiyesi anlamına geldiği için, kıdem tazminatının kaldırılmasının yaratacağı sonuçlar çok daha kapsamlı ve yıkıcı olacaktır.

Gündemdeki işsizlik sigortası aldatmacasına karşı "Herkese iş, tüm çalışanlara iş güvencesi!", "Tüm çalışanlara genel sigorta!" talepleriyle mücadeleyi

yükseltmeliyiz.

- "İşsizlik sigortası" aldatmacasına hayır! Kıdem tazminatı hakkının gaspedilmesine hayır!

- Herkese iş, tüm çalışanlara iş güvencesi!

- Tüm çalışanlar için genel sigorta (işsizlik, sağlık, kaza, yaşlılık)!

- Sigorta primleri devlet ve işveren tarafından ödensin!

- Sosyal sigorta kurumları işçi ve emekçilerin denetimine açılsın!

- İş yasasında tarım işçileri aleyhine olan tüm hükümler kaldırılsın!

- 7 saatlik işgünü, 35 saatlik çalışma haftası!

Özel mülkiyete ve kâra dayalı üretim tarzı, işsizliğin temel nedenidir

İşsizlik kapitalizme özgü yapısal bir kötülüktür

Türkiye'de çalışabilir nüfusun %30'u, yani 6.5 milyon kişi işsiz. Tarımdaki, kırsal alandaki gizli işsizlerle birlikte bu rakam 10 milyonu buluyor. Türkiye'de 10 milyon insan neden işsiz? Sorunun cevabı basit gözüküyor; çünkü yeterli iş yok. Peki neden yeterli iş yok? Ekonomi neden yeterli iş olanağı yaratmıyor? Bunun sorumlusu işsiz milyonlar mı? Hayır, işsiz kalmakta, iş bulamamakta, işçi sınıfının hiçbir sorumluluğu yok.

İşsizlik sorunu gökten zembille inmiyor. İşsizlik sorununu ilahi bir güç yaratmıyor. İşsizlik, kapitalist ekonominin yarattığı kaçınılmaz bir felakettir. İşsizliğin sorumlusu bütünüyle insanlık dışı kapitalist ekonomi ve

iktidardaki sermaye sınıfıdır.

Bu konuda Parti programının *"Kapitalizm"*e ilişkin bölümünde şu temel görüşler yer alıyor:

"4) Tekniğin sürekli bir biçimde gelişmesi, bir yandan üretim sürecinde kadın ve çocuk emeği kullanımını yaygınlaştırırken, öte yandan işgücüne olan talebi işgücü arzına göre nispi olarak azaltır. Yedek sanayi ordusunun bu büyümesi, işsizliği kapitalist düzenin yapısal bir özelliği haline getirir. Bu, işçilerin sermayeye bağımlılığını pekiştirir, gelecek güvensizliğini arttırır, sömürüyü yoğunlaştırmanın dayanağı olur.

5) Bu süreç, toplumsal üretimin plansız ve anarşik gelişmesinin ürünü olan devresel aşırı üretim bunalımlarıyla daha da şiddetlenir. Toplumsallaşmış üretimin mülk edinmenin özel biçimine başkaldırısının ifadesi olan bu bunalımlar, toplumsal servetin israfına yol açar, kitlesel işsizliği dev boyutlara ulaştırır, küçük üreticilerin yıkımını hızlandırır, kitlelerin yoksulluk ve sefaletini çoğaltır. Yarınına güvensizlik tüm emekçiler için genel bir durum halini alır." (***TKİP Programı**, 1. Bölüm, Kapitalizm*)

Kapitalizmde sorunun özü ve temeli budur.

Özel mülkiyete ve kâra dayalı sömürü düzenini ortadan kaldırmak, işsizlik sorununu da temelinde çözmek demektir. Zira bu başarıldığında, sosyalizme geçildiğinde, tekniğin ve emek üretkenliğinin gelişmesi işsizlik ve yoksulluk etkeni değil, tam tersine, işgününün daha da kısaltılmasının ve buna karşılık refahın daha da artırılmasının bir etkeni olur.

Öte yandan, kapitalizmin ortadan kaldırılması,

sosyalizme geçiş, kapitalizme özgü plansızlığın ve anarşinin ürünü olan iktisadi bunalımların da sonu olacağı için, işsizliğin kapitalizme özgü bu felaketli kaynağı da kurutulmuş olacaktır.

Peki işsizlik toplumdaki her kesim için kötü ve zararlı bir şey midir? Hayır, işsizlik, işçi sınıfı için sefaletin büyümesi, sermaye sınıfı için tam tersine servetin büyümesi demektir.

İşsizler ordusunun büyümesi, sadece işsiz kesimler için değil, bir bütün olarak işçi sınıfı ve emekçiler için sefaletin katlanarak artması anlamına gelir. İşsizliğin büyümesi, iş bulabilmek için, açlıktan ölmemek için işçi sınıfının kendi içinde rekabeti körükler. Bu rekabet işgücünün daha ucuza satılması ile sonuçlanır. Sermaye sınıfı için ise, tam tersine, sömürüyü yoğunlaştırmanın, daha fazla servet biriktirmenin bir aracıdır. İşsizler ordusunun büyümesi, kapitalist sınıf için işçi sınıfının çalışan kesimlerine daha ağır sömürü koşullarını dayatma imkanını sunar. Bu koşullarda çalışmak eğer işine gelmiyorsa kapı dışarı! Dışarda bu koşullarda çalışmaya hazır milyonlarca işsiz senin yerini almak için sırada bekliyor! Her işçinin yakından bildiği bir durumdur bu.

Tarihte işçi sınıfının sermaye iktidarı altında zorlu mücadeleler sonucunda kazandığı haklardan birisidir işsizlik sigortası. Emperyalist kapitalist ülkelerde işsizlik sigortasının uygulanması, işçi sınıfının dolaysız mücadelesinin yanısıra, geçmiş dönemde sosyalist ülkelerdeki kazanımların yarattığı basıncın dolaylı bir ürünü olmuştur. Bilindiği gibi sosyalist ülkelerin

ekonomisinde işsizlik diye bir sorun yoktu. Ekonominin kapitalist örgütlenmesinin tasfiyesi işsizlik sorununu da ortadan kaldırmıştı. Emperyalist-kapitalist ülkeler de işçi sınıfının sosyalizm mücadelesinin önünü kesmek için işsizlik sigortası ve benzeri hakları tanımak zorunda kalmışlardır. Bugün bu hak, kazanıldığı ve uygulandığı ülkelerde de sürekli saldırılara ve direnişlere konu olmaktadır.

Türkiye gibi emeğin daha vahşi ve dizginsizce sömürüldüğü ülkelerde ise, işsizlik sorunu karşısında sermaye sınıfı ve devleti herhangi bir sorumluluk kabul etmeye yanaşmaz. Öve öve bitiremedikleri, alternatifsiz ilan ettikleri, uğruna sürekli fedakarlık istedikleri, tüm halkın refahını ve mutluluğunu sağlayacağını söyledikleri kapitalist ekonomilerinin işsizlik sorununu çözmek bir yana sorunu sürekli büyütmesi gerçeği karşısında üç maymunları oynarlar. Sorunu bu yönüyle tartışmazlar bile. Sanki işsizlik sorunu, kendi sınıf egemenliklerinden, kapitalist ekonomiden, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetten, kapitalistlerin büyük servet birikimlerinden bütünüyle bağımsızdır. Daha da ileri gidip, işsizlik sorunundan dolayı işçileri suçlarlar. İşçiler yüksek ücret talep ettikleri için işyerleri kapanmakta, ekonomi krize girmekte ve yeni işyerleri açılamamaktadır, şeklindeki aşağılık yalanlara sarılırlar. İşçileri bir de böyle birbirlerine karşı kışkırtırlar. Böylece sorumluluktan sıyrılmaya çalışırlar.

Bu yalanlarla işçilerin hak alma mücadelesi üzerinde baskı oluşturmayı ve böylelikle kârlarını daha da büyütmeyi amaçlarlar. Bu ülkede milyonların işsiz ve aç

olması, hiçbir gelecek güvencelerinin olmaması, sefil koşullarda yaşamalarının bile şansa bağlı olması, sıra işçi sınıfının gözünü perdelemeye gelince "vatan-millet" şampiyonu kesilen bu sahtekarların umurunda bile değildir.

İşçi sınıfı, geleceğini kapitalist cellatların eline teslim etmek istemiyorsa, ne iş, ne iş güvencesi, ne de işsizlik sigortasını da içeren genel sigorta hakkı için mücadeleden vazgeçebilir. Bunların hepsi haklı, meşru ve uygulanabilir taleplerdir. Bunların uygulanmasının önündeki tek engel, sermaye sınıfının kâr ve egemenlik çıkarları ve kapitalist ekonominin insanlık dışı karakteridir. İşçi sınıfı ise bu çıkarların karşısına cepheden kendi sınıf çıkarları ve talepleri ile dikilmediği sürece, sermayenin dayatmalarına boyun eğmekten ve tüm ömrü boyunca bir cehennem yaşamı sürmekten kurtulamaz.

İşçi sınıfı kendi geleceğini sermaye iktidarını yıkarak ve kendi devrimci iktidarı altında kendi düzenini, sosyalizmi kurarak güvence altına alacaktır.

"Tüm çalışanlar için genel sigorta (işsizlik, sağlık, kaza, yaşlılık vb.)!"
"Sigorta primlerinin devlet ve işveren tarafından ödenmesi!"
"Sosyal sigorta kurumlarında işçi ve emekçi denetimi!"

Saldırıya karşı sınıfın mücadele talepleri

Sosyal sigorta sorunu, işçi sınıfının komünist partisinin programında yukardaki taleplerle yer almaktadır. Sermaye sınıfı ise sosyal sigorta giderlerini gereksiz bir masraf olarak görür ve geliştirmek istemez. Buna zorunlu olduğu durumlarda ise, sigorta kurumlarını yeni bir kâr ve yağma kapısı haline getirmek için çalışır. İşçi sınıfı, sermaye düzeni koşullarında bu taleplerin kazanılması için mücadele ederek sermaye sınıfına geri adım attırabilir.

Her insan, kendisinin ve ailesinin geleceğinin güvence altında olmasını, hastalık veya kaza halinde en iyi şekilde tedavi edilmesini, temel bir talep olarak benimser. İşçi sınıfı da mücadele tarihi boyunca bu talep uğruna

büyük mücadeleler vermiştir. İşçi ve emekçiler kendi mücadeleleri ile sermaye devletini sigorta sistemi kurmaya mecbur bırakmıştır. Sermaye sınıfı ise işçi ve emekçilerin geleceklerini, sağlıklarını garanti altına almayı gereksiz ve sermayenin israf edilmesi olarak görmektedirler. Nasıl olsa işsiz yığınlar kapıda beklemektedir. Genç ve sağlıklı yeni işçiler varken, yaşlı ve hastalara ayrılan kaynak, gereksiz bir masraftır. Evet sermaye sınıfının mantığı budur.

İşçiler ise hastalandıklarında ya da çalışamayacak kadar yaşlandıklarında yaşamlarını garanti altına alma isteği ile ileri sürdükleri genel sigorta talebiyle, hem sömürünün sınırlandırılmasını hem de kendi geleceklerini garanti altına almasını sağlamak istemişlerdir. Bu mücadeleler sayesinde özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerde önemli kazanımlar elde etmişlerdir. Ancak sermaye düzeni kendi doğası gereği (kârlılık oranlarını artırma isteğiyle ya da krizleri bahane ederek) bu hakları geri almak ya da sınırlandırmak için sürekli bir saldırı içinde olmuştur. İşçilerden toplanan sigorta primlerinin sermaye sınıfına ucuz kaynak olarak aktarılması bizzat sermaye devletinin uygulamaları sayesinde gerçekleşmektedir.

Toplanan sigorta primleri ile toplumun büyük bir kesimine kapsamlı bir sağlık ve sosyal güvenlik hizmeti verme imkanı ortaya çıktığı halde, sermaye devleti bu birikimi sermaye sınıfına peşkeş çekmenin çabası içinde olmuştur. Avrupa genelinde, mevcut işsizlik sigortasının sınırlandırılması ve giderek tasfiye edilmesi hedefiyle yürütülen saldırıların da gösterdiği gibi, sermaye düzeni

koşullarında hiçbir hak güvence altında değildir.

Bugün ülkemizde de SSK'nın tasfiyesi gündemdedir. Çalışma Bakanlığının hazırladığı ve "ikinci reform paketi" olarak tanıtılan yeni bir saldırı programı ile sağlık ve sosyal güvenlik kurumlarının özelleştirilmesi hedeflenmektedir. Sigorta fonlarının sermaye sınıfına peşkeş çekilmesi ve sermayenin kaynak krizine geçici bir çare olması istenmektedir. Böylece işçi ve emekçilerin sağlık ve yaşlılık sigortası özlemlerinin sömürüsü gerçekleştirilecektir.

Mezarda emeklilik uygulamasını güçlü bir direnişle karşılaşmaksızın yasalaştıran sermaye devleti, bundan aldığı cesaretle daha kapsamlı saldırılara yönelmektedir. "Bireysel Emeklilik", "SSK"nın Yeniden Yapılandırılması", "Türkiye İş Kurumu'nun Kurulması", "Bağ-Kur'un Yeniden Yapılandırılması" ve "SSK ile Bağ-Kur'un Sosyal Güvenlik Kurumu adı altında tek çatı altında toplanması"na ilişkin beş tasarı, geçtiğimiz günlerde sermaye meclisine sunuldu. Bu yasa tasarılarının yasalaşması halinde, işçi ve emekçilerin SSK'dan emekli olma ihtimalinin zayıflamasını fırsat bilen ve palazanmaya başlayan özel emeklilik şirketlerinin önü de iyice açılmış olacak.

Bu şirketler, en az 10 yıl prim ödeyerek 56-60 yaşlarında emeklilik vaadi ile işçi ve emekçileri aldatarak devasa miktarlarda para toplayacaklar. Toplanan sigorta primlerinin borsaya ve diğer finans kurumlarına aktarılmasının önündeki engellerin kaldırılmasıyla da, sermaye sınıfının kaynak krizine geçici de olsa çözüm olacaklar. Bu sistem sayesinde sadece borsaya 3 milyar

dolarlık taze paranın gireceği hesaplanmıştır. Toplanması beklenen toplam kaynak miktarı ise 10 milyon dolar civarındadır. Bugünkü haliyle bile özel sigorta şirketleri çok büyük miktarlarda kârlar elde etmektedirler. Örneğin Koç grubuna bağlı Koç-Alians sigorta şirketi '99 yılında %145 net kâr elde etmiştir. Bu kârın üyelerin alacağı maaşlara yansıması ise %90 düzeylerinde olmaktadır. Ayrıca Koç grubu yeni yatırımlar için sigorta şirketinin fonlarını kullandığı için finansman sorunu da yaşamamaktadır.

Sağlık ve emeklilik sigorta sistemlerinin ayrılması ile, işçi ve emekçilerin sağlık için ceplerinden çıkacak olan paranın arttırılması hedeflenmektedir. Bağ-Kur ile SSK'nın birleştirilmesi gibi gösterilmeye çalışılan yeni düzenleme, gerçekte sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesinden başka bir şey değildir. SSK'nın elinde olan büyük hastaneler özelleştirilecek ve işçiler-emeklilerin bu hastanelerden katkı payı ödeyerek yararlanması şartı getirilecektir. Oysa ki bu hastanelerin yapımından bugünkü haline gelmesine kadar, bütünüyle işçilerin ödediği sigorta primleri kullanılmıştır. Bu birikim sermaye tekellerine yok pahasına peşkeş çekilecek ve işçilerin sağlık hizmetlerini parayla satın alması gerçekleştirilecektir. Ayrıca sağlık sigortası fonuna prim ödemeye de devam edilecektir. Bugün için Bağ-Kur bünyesindeki üyelerin eş ve çocukları için de ek prim ödemesi koşulu getirilmektedir. Bu uygulama hayata geçirilirse, yarın işçilerin de eş ve çocukları için ek sağlık sigortası primi ödemesi zorunlu hale getirilecektir. Ayrıca üç ay üstüste prim ödemeyenlerin

sigortalılıklarının resen durdurulması öngörülmektedir.

Sigorta sistemi kamu yararına yönetildiği koşullarda, toplumun çoğunluğu için kapsamlı bir hizmet verecek bir potansiyel yaratmaktadır. Ancak, sermaye sistemi toplumun sağlık ihtiyacının en iyi şekilde karşılanması amacını değil, sermaye gruplarının daha fazla kâr elde etmesini hedeflediği için, bu potansiyel heba edilmektedir.

Örneğin Küba'da çok güçlü bir sağlık sistemi kurulmuştur. Koruyucu sağlık hizmetlerinin esas alındığı bu sistemde, herkes için parasız sağlık hizmeti verilmektedir. Üstelik Küba bunu yoğun bir emperyalist kuşatma ve ambargo koşullarında yapmaktadır. Dünyanın süper gücü olarak görünen ABD'de ise nüfusun %30'unun hiçbir sosyal güvencesi yoktur. Nüfusun %40'ının sağlık sigortası sadece ayakta tedaviyi kapsamaktadır. Bu kesimler ameliyat gerektiren tedavileri için Küba'ya gitmektedirler. Çünkü Küba kendi vatandaşlarına ücretsiz verdiği sağlık hizmetlerini, yabancı ülke vatandaşları için de çok ucuz düzeyde verebilmektedir.

Sözkonusu sosyal sigortalar tasarısının yasalaşması halinde, özel hastanelerde uygulanan sağlık fiyatlandırmasına göre ödeyecekleri katkı payı, işçilerin hastahane kapısına bile gelmesini olanaksız hale getirecektir. Çünkü bugün özel bir hastanenin muayene ve tedavi ücretinin %30'u asgari ücretli bir işçinin ücretini aşmaktadır. Bugün SSK'da 3-5 milyona mal olan bir akciğer filminin özel hastanelerdeki ücreti 100 milyonlar civarındadır. Emeklilerin aldığı sefalet ücretinin

ise muayene ve tedavi ücretlerinin %20'sini karşılamaya yetmeyeceği çok açıktır. İşçi ve emekçiler eş ve çocukları için de ek prim ödemek zorunda kalacak, ama sağlık hizmetlerinden yararlanmaları mümkün olmayacaktır. Çalışma bakanı, işçilerin özelleştirilecek olan hastahanelerde yatarak tedavi olduklarında katkı payı ödemeyeceklerini müjdeli bir haber olarak duyuruyor. Yatalak hale gelene kadar tedavi edilmeyen hastaların, yaşamla bağlarının kopma noktasına geldiği, bakımsızlıktan dolayı iyileşmelerinin zorlaştığında yararlanabileceği bir hizmet için prim ödediği bir sistem yaratılmıştır. İşte sermaye düzeninin övündüğü hizmet düzeyi budur. Patronların en küçük bir soğuk algınlığında bile tedavi olma imkanları vardır, işçiler için ise ölme noktasında tedavi imkanı sağladıkları ile övünebiliyorlar. İşte, işçi ve emekçilerin yatırdığı sigorta primleri ve bu primlerin yağmalanması ile elde edilen kâr sermaye sınıfını lüks içinde yaşatıyor.

Kendi sınıf düşmanlarımızın bizlerin alınteri üzerinde tepinmesine izin vermeyelim. Sermaye devletini kapsamlı bir genel sigorta sistemi kurması için zorlayalım. Sigorta primlerinin patronlar ve devlet tarafından ödenmesini sağlamak için mücadele edelim. Ve sigorta fonlarının sermaye sınıfı tarafından yağmalanmasını engellemek için işçi-emekçi denetimi altında yönetilmesini sağlamak için mücadele edelim. Aksi halde sermaye sınıfının ve devletinin saldırılarının sonu gelmeyecektir.

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 2000/17 13 Mayıs 2000 150.000 TL

İMF ve sermaye uşağı hükümet şimdi de grev hakkına saldırıyor...

Grev hakkına saldırıya

Sınıf kardeşliğini sınıf düşmanına karşı sınıf

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Bu memleket bizim!

Bu memleket bizim!
"Dört nala gelip Uzak Asya'dan
Akdeniz'e bir kasrak başı gibi uzanan
bu memleket bizim.

Bilekler kan içinde, dişler kenetli, ayaklar çıplak
Ve ipek bir halıya benziyen toprak
Bu cehennem, bu cennet bizim.

Kapansın el kapıları, bir daha açılmasın,
Yok edin insanın insana kulluğunu,
Bu davet bizim...

Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür
ve bir orman gibi kardeşçesine,
bu hasret bizim..."

Nazım Hikmet